

BOHEMICA

V NEJNOVĚJŠÍ PRÁVNICKÉ LITERATUŘE RUSKÉ

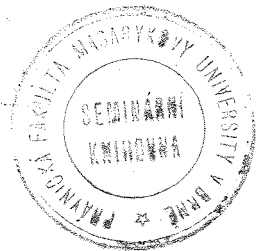
NAPSAL JUDr. ALOIS CERMAN.

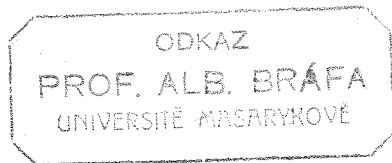
Al. 139.

Al. Bráfa

AMY...
...
...
...
...

(ZVLÁŠTNÍ OTISK Z „ČESKÉ REVUE“.)

V PRAZE 1911.
TISKEM OBCHODNÍ TISKÁRNÝ „MERKUR“ V PRAZE.

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA
PŘÍROVNICKÉ FAKULTY UJEP
STARÝ FOND
č. inv.: 033122

I.

Dnes, kdy zákonodárství všech kulturních států evropských prodchnuto jest snahou, by pro typické projevy mezinárodních styků v oboru práva soukromého těženo bylo z jednotlivých legislací nejen evropských, nýbrž i amerických (na př. soudy mladistvých) a proto již nezdá se býti daleka doba, kdy unifikace úpravy poměrů se světovým obchodem úzce souvislých (na př. práva směnečného a obchodního) dojde kýženého uskutečnění, k čemuž i touhy po stejnorodé a jednoduše právníkové formulaci poměrů odnášejících se k moderním vymoženostem technickým (na př. elektřina, telefon, vzduchoplavba) bohatou hřívnou přispívají, bude snad dovoleno věnovati několik řádků úvaze, jak mezi dvěma sousedy v rodině evropských států, totiž Rakouskem a Ruskem, pokročila vzájemná znalost soukromoprávní legislace. Chceme beze všeho politického pozadí registrovati několik zjevů poslední doby, z nichž konstatovati se dá, že i mezi těmito dvěma státy v řečeném směru vzájemné styky se navazují.

Z právnických kruhů rakouských zmíniti se možno pouze o odborné literatuře české, neboť německé kruhy právníkové v Rakousku ruského práva vůbec si nevšímají, čímž ostře liší se od říšsko-německé vědy právníkové. Na doklad toho, že říšsko-německý svět právníkový skutečně vyhledává literárních styků s právníctvem ruským, dovoluji si uvésti několik vět z dopisu, jímž dr. F. K. Neubecker, profesor university berlínské, zahajuje své pravidelné zprávy o německém zákonodárství („obzor germanského zákonodárství“) v březnovém svazku ruského časopisu „Juridičeskija zapiski“ 1911 (Jaroslavl):

„V Rusku vždycky zajímali se o německou vědu, zejména o německou vědu právníkovou. Německá věda nemohla stejným zájmem odvděčiti se vědě ruské. Hlavní překážkou byla neznalost velikého ruského jazyka. Nadějeme se, že napříště v této příčině nastane změna a že nejen ruské periodické listy budou přinášeti přehledy o právu, zákonech a literatuře Německa, nýbrž že i německé periodické tiskopisy budou referovati o těchže věcech z Ruska.“

Referát svůj uzavírá prof. Neubecker těmito pro ruskou legislací lichotivými řádky:

„Jest žádoucí, by při každém zákonodárném díle byl brán zřetel na zkušenosti ostatních kulturních států, aby ani jeden zákon významu zásadního nebyl vydán bez předchozího prozkoumání téhož předmětu v legíslacích jiných, zvláště evropských pomocí srovnávací metody právovědecké. Při reformě trestního zákona (scil. říšsko-německého) byl tento postup zachován, kdežto naopak při kodifikaci občanského zákoníka německého nebylo o tom — na rozdíl od ruské osnovy občanského zákona — ani potuchy. Doufejme, že při nastávající reformě německého občanského zákona u nás následovati budeme příkladu Ruska.“

Tyto ukázky zajisté by stačily k tomu, by u našich právníků vzbudily důvodný zájem o bližší seznání soukromého práva ruského, což však nespadá v rámec naší úvahy. Velice cennou a při vši stručnosti výstižnou monografií o dějinách práva ruského podal nám prof. dr. Karel Kadlec v Ottově naučném slovníku díl XXII., str. 290—346. Prof. Kadlec má vůbec u nás největší zásluhu o to, že alespoň poněkud informováni jsme o významnějších současných plodech právnícké literatury ruské a jeho pravidelné referáty v našem sborníku věd právních i státních uveřejňované sledují se nejen u nás, nýbrž i v Rusku s náležitým respektem.

Zde chceme zmíniti se pouze o tom, jak v Rusku počínají si všimati zákonodárství rakouského a na kolik při tom úloha zprostředkovatelů připadá právníctvu českému. Ku snadnějšímu ujasnění nastíníme několika črtami obrázek dnešního právníckého časopisectva ruského.

II.

Potřebám praxe výhradně slouží a valného vědeckého významu nemají: právnícký týdeník „Věstník práva i notariata“, vycházející od r. 1907 v Moskvě a pak rovněž v Moskvě od r. 1908 vydávaný čtrnáctidenník (20 čísel ročně) nadepsaný „Suděbnaja ljetopis“.

Na rozhraní mezi těmito listy a časopisectvem ryze vědeckým stojí týdeník „Pravo“ vycházející od r. 1898 v Petrohradě. „Pravo“ jest orgánem kadetů a obsahuje kromě odborných studií ze všech odborů právních, a úvah o otázkách v zákonodárných sborech přetřásaných, články publicistické rázu kadetsko-radikálního. Sama „Rossije“ (vládní orgán) registruje vydání soustavného ukazatele k „Pravu“ za rok 1898—1908 podškrtnává v úvodníku redakce k tomuto ukazateli tato slova: „Jsouc orgánem nauk právníckých, reagujíc na nejvážnější otázky běžného zákonodárství a soudní praxe i zaznamenávajíc všechny značnější jevy sociálního bytu „Pravo“ za deset let svého trvání (1898 až 1908) nahromadilo na svých stránkách materiál, vzbuzující ohromný zájem každého právníka, ať theoretika nebo praktika.“

Právě obšírnost a různorodost tohoto materiálu vyžadovaly nevyhnutelně, by pomocí ukazatele usnadněno bylo studium „Prava“ za předchozí leta.“ Redaktorem jest P. S. Kravcov.

„Pravo“ informuje o novinkách ruské legíslace nejrychleji, však při tom — či lépe řečeno — právě proto ne vždycky nejspolehlivěji.

Ryze vědeckými časopisy právníckými jsou „Žurnal ministěrstva justiciji“ (Petrohrad od r. 1894), „Voprosy práva“ („otázky práva“, Moskva od r. 1910) a „Juridičeskija zapisky“ (Jaroslavl od r. 1908).

Žurnal m. j. jest vlastně věstníkem ministerstva spravedlnosti i přináší podobně jako náš rakouský věstník ministerský nařízení i výnosy ministerské, jakož i personalie, což zaujímá v každém z 10 ročně vydávaných svazků 2—4 tiskové archy.

Ostatní část sborníku tohoto (v každém svazku kolem 16 tiskových archů) přináší vědecké práce téměř výhradně z kruhů universitního profesorstva. Vědecké kritice ponechává se úplná volnost tak, že sborník tento přes svůj oficiální ráz zachovává si štít listu ryze vědeckého. Přináší ročně přes 150 tiskových archů (!) naučného materiálu i všímá si pilně současného zákonodárství soukromoprávního ve Francii, Anglii (Americe) i Německu, však pouze nepatrně i v Rakousku.

Pětkrát ročně přináší alespoň na jednom tiskovém archu (petitem) právníckou bibliografii dle jednotlivých oddílů (I. všeobecné otázky právní, II. historie práva a vydání právníckých sborníků, III. občanské i obchodní právo a soudní řád, IV. Trestní právo a řád, V. Veřejné právo, VI. Mezinárodní právo, VII. Statistika, VIII. Vydání sbírek zákonů, rozhodnutí nejvyšších instancí a pod.).

V této bibliografii jsou indikovány v každém oddílu jednak spisy samostatně vydané, jednak články časopisecké a sice dle řeči (ruské v abecedním pořádku dle jmen spisovatelů a vstojném seřazení spisy a články uveřejněné jazykem francouzským, německým, anglickým a italským pod jedním). Oznamky týkají se publikací za předchozí dva měsíce. U samostatných spisů udáno jest místo vydání a cena, u časopiseckých článků titul časopisu a číslo, v němž práce otištěna. Redaktorem této rubriky jest prof. V. Děrjužinskij, kterýž rediguje též neoficiální část věstníku.

Vážné vědecké aspirace tlumočí čtvrtletně vycházející časopis „Voprosy práva“, vydávaný podporou moskevského juridičeského občestva (právnícké jednoty), jehož orgánem jest. Jednotlivé svazky zaujímají 10 tiskových archů. Vychází od r. 1910 pod redakcí kriminalisty prof. G. S. Feldštejna, jehož největší a neoriginálnější dílo o hlavních směrech v historii vědy trestního práva v Rusku (Jaroslavl 1909) po zásluze ocenil v našem Sborníku věd právních a státních (ročník XI., str. 143—146) prof. dr. Kadlec. Ač programem časopisu onoho jest pěstování

vědy současného práva, nevyhýbá se právní historii a snahám reformním.

Třetím vážným vědeckým právnickým listem ruským jsou „Juridičeskija zapiski“, vydávané demidovským právnickým lyceem v Jaroslavl, nyní pod novou redakcí profesorů Svirščevského, Feldštejna a bar. Freytagh-Loringhova. Vycházejí budou čtvrtletně o 10 tiskových arších a mezi jiným přinášejí budou kroniku současného zákonodárství v Rusku i cizině, při čemž náležitý zřetel věnován bude též legislaci rakouské, v jiných ruských listech pohříchu zanedbávané. Podrobněji zmíním se o obsahu tohoto časopisu dále.

Rázu časopiseckého postrádají publikace petrohradského juridického občestva, kterážto jednota vydávala po delší dobu zvláštní věstník pod střídavým pojmenováním (otčet jur. obč., žurnal jur. obč.). Od roku 1910 nazván tento spolkový orgán „Trudy juridičeskago občestva pri imper. petěr. universitetě“ i přináší kromě spolkových zpráv otisk přednášek v této jednotě konaných.

Ostatní university ruské nevydávají zvláštních právnických sborníků, nýbrž v periodicky nepravidelných zprávách přinášejí tiskem pod různými tituly (jako učenyja zapiski, izvěstija a pod.) práce členů všech fakult.

Z odborných právnických listů ruských budiž ještě vzpomenu zvláštního listu pro právníkou bibliografii ruskou, jež pod názvem „Juridičeskaja bibliografija“, vydává rovněž demidovské právníké lyceum v Jaroslavl. Od r. 1907 vyšlo již 16 svazků, v nichž jest otištěno 350 recenzí, 6000 knih a článků indikováno a dále uveřejněno 6 přehledů (mezi jiným též o historii českého práva). Také o tomto listu pojednáme ještě zvláště.

Otázkám finančním a národohospodářským věnován jest od r. 1909 pod redakcí G. P. Sazonova vycházející nestranný týdeník Ekonomist Rossiji. Vzorem jeho jsou: anglický The Economist a franc. L'économiste français. Spolupracovníky jsou převahou členové právnických fakult a předáci poslancečtí. Propaguje hospodářské zmohutnění a obrození Ruska po příkladu ciziny.

Sociální úvahy a přehledy o ruské i zahraničné činnosti v oblasti humanity přinášejí od r. 1897 v Petrohradě vydávaný měsíčník „Trudovaja pomošč“ (Pomoc práci), orgán popečitelstva (patronátu) v trudovoj pomošč. Značný počet studií a referátů věnován jest ochraně mládeže. Redigován jest prof. B. Děrjužinským, obstarávajícím, jak shora zmíněno, též redakci neoficiální části Žurnalu min. justiciji.

Ochraně mládeže věnuje pozornost nejen posléz zmíněný časopis a vůbec všechny právníké listy ruské, nýbrž i od r. 1893 vydávaný „Tjurmenyj věstnik“ (Vězeňský v., oficiální orgán hlavní správy věznic, jež otiskuje hojně theoretických studií o polepšovnicích, vychovatelních, trestním právu osob mladistvých

v cizině a pod., ač těžiště tohoto věstníku leží vlastně v hájení stavovských zájmů úřednictva trestnic a v úpravě služby při výkonu trestu.

III.

Pozornost mimoruských tudíž i našich právníků upíná se především na moderní právo ruské, po výtce na osnovu nového občanského zákona, k níž přípravné práce zahájeny již v r. 1882 a kteráž dnes již hotova jest. Bližšího poučení o ní najde český čtenář ve zmíněné již monografii prof. Kadlce (Ottáv slovník, svazek XXII., str. 317—318), k níž dovoluji si připojit několik dodatků.

Naděje, že osnova tato v brzkou stane se zákonem, pohříchu se nesplnila a zdá se, že redakční komise s elaborátem svým posud není spokojena vyžadujíc nejen u ruských, nýbrž i u mimoruských učenců posudky a návrhy o některých důležitějších otázkách, zvláště do oboru práva obchodního zasahujících. V té příčině nešel zajisté pozornosti českých právníků posudek Randáv v Právniku 1904 (str. 1.—7., 37.—43.) částečně otištěný.

Bylť redakční komisí tento náš věhlasný učenec požádán, by o V. knize osnovy (právo obligační — o 6 svazcích) podal své vyjádření, čemuž Randa vyhověl a vypracoval posudek o napírech majiteli znějících, o prosté společnosti, o veřejné (plné) společnosti, o společnosti komanditní a tiché, o společnostech akciové, o společnostech s neuzavřeným počtem členů (společnostech výdělkových a hospodářských), o vzájemných společnostech pojišťovacích, o společnostech pracovních (artělich). Část týkající se papírů majiteli svědčících otištěna byla v „Právniku“ i seznáváme z ní, že Randa chválí při osnově ruského občanského zákona, že přidržela se nejlepší vzorů pokročilých legislací evropských, jmenovitě švýcarského práva obligačního a německého občanského zákoníka, že jest stylisována stručně, jasně a obecně srozumitelně a že v knize V. obsaženy jsou nejen právní předpisy o pohledávkách dle zákona občanského, nýbrž i o obchodně-právních formách společenských, v čemž velmi případně následováno jest vzoru švýcarského práva obligačního, umísťujícího předpisy práva obchodního v zákoníku občanském. Ovšem posudek Randáv jsa ryze kritický ukazuje i na mezery osnovy a nabádá ve mnohém směru k opravám.

Pátráme-li po příčinách, proč zákonodárná komise s elaborátem osnovy doposud není spokojena, nemůžeme přehlédnouti článek vládní „Rossije“ z 3. července 1910 nadepsaný: „Projekt graždanskago uloženiya i okrajiny“. V úvaze této dokazuje neznámý pisatel, že není příčiny, proč by „okrajiny“ (pohraniční gubernie) Ruska měly podržeti jiné kodexy občanského zákoníka, než-li vnitřní gubernie ruské mají a dle osnovy míti budou. Hospodářský pokrok a kultura gubernií baltických i polských

dály se na účet gubernií centrálních a také platné tam kodexy práva soukromého nejsou nikterak plodem práva národního. V guberniích polských platí právo francouzské (Code Napoléon) a to nikoli jeho ruský nebo polský text, nýbrž oficiální text francouzský (!), v provinciích baltických vlivem bývalé jurjevské (dorpatské) německé university ujalo se i platí právo pandektové. Nová osnova ruského občanského zákona recipovala ve mnohém směru i francouzský code i kodifikované právo pandektové, však nemá platiti pro celou říši, vyhrazujíc „okrajínám“ platné v nich právo občanské, ač práva tam platného částečně použila k vybudování nových předpisů soukromého práva (prvé části X. svazku „Svodu“). Ježto ruská osnova také z evropských občanských zákoníků pilně těžila, nebude kodifikací národního práva ruského — ač na jeho základě pracována jest — a bude-li tedy nové občanské právo ruské zavedeno i v „okrajínách“, nemohou si tamní národy stěžovati na nějakou násilnou rusifikaci.

Tc. tedy nejnovější fáse, v níž nalézá se uzákonění osnovy nového ruského občanského zákona a z tohoto zorného úhlu dá se vysvětliti leckterý politický počín ruské vlády z poslední doby, jako na př. návrh na zavedení „zemstev“ v okrajínách.

Zdá se, že v Rusku neslibují si v brzku kýženého úspěchu od těchto rusifikačních snah, čemuž by nasvědčovala sama legislature z poslední doby. Míjíme tím nejen nový zákon o právu autorském z 15. března 1911, jenž vyňat ze souvislosti se zákoníkem občanským a uzákoněn zvláště, nýbrž i jinou, rovněž důležitou zákonnou předlohu, totiž o obchodním pomocnictvu, kteráž, ač zařaděna býti má do práva obchodního a tím i občanského — viz shora — předložena byla dne 12. září 1910 ministerstvem obchodu a průmyslu hosudarstvenné dumě k zákonodárnému projednání.

O předloze této zmíníme se několika slovy, ježto jest dokladem, že v nejnovější době počínají v Rusku všímáti si nejen německého a švýcarského občanského zákona, nýbrž i legislature rakouské.

V instruktivní studii o rakouském zákonu o obchodních pomocnících z 16. ledna 1910 (Juridičeskija zapiski“ březen 1911, str. 171.—185.), v níž zvláště i Randův komentář k zákonu tomu akcentován jest, upozorňuje J. A. Natanson, že tento rakouský zákon sice jde ve šlépějích německé novely z r. 1897, že však v některých směrech, používá nejnovějších vymožeností zákonodárné techniky, předčí nad svůj vzor, rozšířiv práva pomocnictva a zúživ volnost smluvní. Přípravné práce protáhly se v Rakousku delší dobu (9 roků), a teprve třetí předloha došla parlamentního schválení. Ruské ministerstvo ve své předloze nejen že na mnohých místech motivů dovolává se tohoto rakouského zákona, nýbrž uznalo též vhodným připojití ku předloze ruský překlad tohoto rakouského zákona, by členové zákonodárných sborů ruských s materií v něm uloženou přesně se obeznámili.

Nechceme mlčením pominouti i jinak zřejmý austrofilský směr častěji již zmíněného vědeckého sborníku ruského „Juridičeskije zapiski“ v Jaroslavi, jenž k iniciativě svého spoluredaktora bar. Freytagh-Loringhovena počínajíc prvním číslem letošního ročníku přinášeti bude pravidelné referáty o soudobých zákonech, předlohách i chystaných osnovách z oboru občanského práva i soudního řádu v Rakousku pod nadpisem „Pisma iz Avstriji“ z péra na slovo vzatého mladého českého učence dra Václava Hory, jenž v prvním svém dopise (str. 196.—200.) promlouvá mezi jiným i o stém výročí našeho občanského zákona a slibuje v pokračování na přetřes uvésti některé reformní náběhy v oboru nového rakouského soudního řádu, v Rusku po zásluze vysoce ceněného.

Druhé velké zákonodárné dílo ruské jest nový trestní zákon: ugolovnoje uloženie z 22. března 1903, vypracovaný podle vzoru sedmi cizích zákoníků (francouzského, německého, belgického, italského, rakouského a uherského), o jehož genesi podrobně pojednal prof. dr. Kadlec v cit. monografii, str. 316.—317., k níž opět několik dodatků uvésti si dovoluji.

Tento nový trestní zákon (hmotný) platiti má pro celou říši ruskou kromě Finska (§ 5., lit. z) i nabyl působnosti pouze v oddílu všeobecném (§ 1.—173.), kdežto z oddílu zvláštního uvedeny v život pouze prestuplenija gosudarstvennyja i religioznyja (zločiny proti státu i jeho hlavě a proti náboženství) — jinak platí předpisy starého trestního práva, kodifikovaného celkem ve 1711 statích (§§).

Že také tu není valné naděje na brzké uplatnění ostatních partií trestního zákona nasvědčuje nový zákon o polepšovacích vychovatelnách v Rusku z dne 17. května 1909 — o němž pojednal jsem v České revui 1910 — jakož i z 22. června 1909 o podmíněčném propuštění z trestu (odpykaného alespoň ze tři čtvrtin — viz Právník 1910, str. 903 a sl.), kteréž vyňaty byvše z celkového rámce trestního zákona — ač mnoho hmotně trestních předpisů obsahují — byly za ústavní éry jako zvláštní zákony odhlasovány a po sankci v působnost uvedeny.

Jako na další ukázkou nově vzbuzeného zájmu ruského odborného časopisectva právníckého o rakouské zákonodárství upozorňuji na referát mnohoslibného českého kriminalisty dra Jaroslava Kallaba v časopise „Juridičeskija zapiski“ 1911, str. 192. až 196. nadepsaný: „Avstrijskij zakonoprojekt o nesoveršennoletnich prestupnikach“ (rak. osnova o mladistvých provinilcích), seznamující ruské čtenářstvo s naší osnovou z r. 1910, pozměněnou komisí panské sněmovny.

IV.

Životní otázkou Ruska jest účelná právní úprava poměrů k půdě se odnášejících, poněvadž jest státem zemědělským, v němž výnos pozemků po dlouhá ještě léta stačiti musí k výživě obyvatelstva.

volution in Russland 1906“ tak, že vládní „Rossije“ referující r. 1910 o nich, volala přímo po ruském jich překladě i není mi známo, zdali k němu skutečně došlo.

Hlubší rozruch v Rusku vyvolala a též u nás vzbuditi by měla široce založená a obsáhlá monografie (str. 1.—821.) „Formy nacionalnago dvizenija v sovremennych gosudarstvach“. — (Formy národnostního hnutí v současných státech), vydaná redakcí A. J. Kastěljanského r. 1910 v Petrohradě. Kniha rozpadá se na tři části: Rakousko-Uhersko, Rusko i Německo. Oddíl, týkající se Rakousko-Uherska, obsahuje původní práce vynikajících rakouských učenců i publicistů o politické evoluci národností, o sporu česko-německém, o Polácích a Rusínech, o rakouských židech a Italech, o Jihoslovanech, o sedmihradských Němcích a o Slovácích. Historický nástin Rudolfa Springera (Karla Rennera) podává jasný obraz postupného rozvoje národnostních idejí a snah v naší říši od roku 1848. O otázce české pojednal prof. dr. Cyril Horáček.

V oblast sociální péče chudinské odnáší se obširná recenze v měsíčníku „Trudovaja pomošč“ (květen 1911) o zprávě zemské statistické kanceláře vypracované drem Englišem pod záhlavím: „Chudinství v království Českém na počátku XX. stol.“ (svazek XIII. zpráv). Na str. 539.—549. podává redaktor onoho měsíčníku prof. Děřjužinskij přehledný a podrobný výtah z této české publikace, zmiňuje se o chudobinci města Prahy, zvláště však o král. českém nalezinci, o německé i české komisi pro ochranu dětí, o sirotčích radách dle typu Janischova, o okresních komisích, zemském fondu sirotčím, statistice veřejných i soukromých organizací na podporu mládeže atd. Recensenta překvapuje, že i v otázkách ryzí humanity provedeno jest národnostní třídění (str. 547.). Výslednice statistických dat registrovány jsou pokud možno podrobně. Ku konci vyslovuje recensent očekávání, že znamenitý eiahorát zemské statistické kanceláře bude mocnou vzpružinou kýžené reformy chudinství v Čechách.

Last not least zmíniti se jest ještě o nedokončené posud práci prof. Kadlce vydávané počínajíc r. 1908 v ruském časopisu „Juridičeskaja bibliografija“ pod záhlavím: „Bibliografija istoriji češkago prava“, z níž doposud otištěny jsou jednotlivé oddíly na str. 49.—55. (1908), str. 40.—46. a 185.—191. (1909), str. 134.—140. (1910) a str. 187.—189. (1911). V soupisu tomto indikován jest ohromný materiál dějepisný vůbec a z právní historie zvláště i neomezuje se autor na prameny psané jazykem českým a německým, nýbrž uvádí i spisy latinské, francouzské, ruské, polské a anglické. Látky nakupilo se zde tolik, že pokračování protáhne se zajisté ještě po drahnou dobu a podáváti bude prameny v úplnosti nikým posud nedostížené. Doufejme, že dojde také uskutečnění počín prof. Freytagh-Loringhova, by demidovské právnícké lyceum v Jaroslavli v tomto časopise přinášelo indikaci současných právníckých spisů českých (samo-

statných i časopiseckých) a že odchodem jeho z tohoto lycea následkem povolání na universitu jurjevskou (dorpatskou) záležitost tato neusne.

Věc ta naráží ovšem na konkurenci s mezinárodním ústavem pro bibliografii vědy právní, zřízeným r. 1910 v Berlíně a vydávajícím známý časopis „Zentralblatt der Rechtswissenschaft“, nyní v pěti vydáních: německém, francouzském, anglickém, vlášském a ruském, kdež referát o české literatuře převzal nyní prof. Tilsch.*) Při dávné již zálibě ruských odborných listů k pořádání jak ruské tak i cizojazyčné bibliografie dá se očekávati, že počín onen dojde splnění, zvláště když v řadách českých právníků podaří se zajisté naléztí zdatnou sílu (již se našla), jež by po případě v dohodě s prof. Tilschem bibliografii právníckou u nás sestavovala. Bylo by tak svrchovaně výhodno i pro naše právníky, neboť podnes sami úplné chronologicky spořádané bibliografie samostatných i časopiseckých prací právníckých nemáme, ač produkce jest početně i obsahově bohatá.

Tím nechceme nijak podceňovati podrobný přehled prof. Miříčky o české literatuře právnícké nové doby z oboru práva trestního, sáhající až do r. 1909 a otištěný v německém časopise „Zeitschrift f. d. gesamte Strafrechtswissenschaft“ 1910, seš. 1., však jedná se o to, by takovéto přehledy sestavovány byly systematicky dle určitých odborů a to pravidelně za určité období, čímž by používání jich neobyčejně se usnadnilo. Tane mi na mysl bibliografie po vzoru ruského Žurnalu min. justiciji, o jejíž soustavě sub II. jsem se zmínil.

Stačila by tu pouhá indikace, jak ji přináší náš „Právník“ pod heslem „knihopis“ (titul, autor, vydavatel, počet stran a cena u prací samostatných, kdežto u časopiseckých příspěvků i bližší označení sešitu, svazku neb čísla, po případě i počtu stran bylo by žádoucí).

Kdyby takový knihopis vydáván byl jako pravidelná periodická příloha některého našeho právníckého časopisu, bylo by možno k informaci ciziny použití jej ať již v německém, francouzském či ruském překladě.

*) Viz oznámku v letošním Právníku str. 367.

REV15

ÚK PrF MU Brno

3129S33122